

**MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

MD - 2012, mun. Chișinău,
str. 31 August 1989, nr. 82
tel.: +373 22 20 14 24
web: www.justice.gov.md,
e-mail: secretariat@justice.gov.md

03.06.2024 nr. 04/1-5086
la nr. 04/2-07/1742 din 28.05.2024

Ministerul Culturii

Referitor la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii muzeelor nr. 262/2017, număr unic-201/MC/2024, prezentat repetat spre examinare, comunicăm următoarele propuneri și observații sub aspectul respectării normelor de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative.

La proiectul de lege:

Pct. 1 alineatul întâi, norma căruia vizează modificarea textului „regulamentul-cadru de organizare și funcționare a muzeelor” se va exclude din cuprinsul proiectului. Este de precizat că, textul citat mai sus se conține nu în tot textul legii, ci numai la art. 27 „Dispoziții finale și tranzitorii” din legea de bază. În același timp, atragem atenția că la art. 27 din lege nu se mai poate interveni cu modificări, deoarece prevederile acestuia deja și-au produs efectul. Prin urmare, în măsura în care normele și-au produs efectele juridice, respectivele reprezintă norme consumate în timp și nu sunt susceptibile de modificare.

La pct. 2, textul „2. Articolul 2, noțiunea „muzeu va avea următorul text:” urmează a fi sub forma:

„2. La articolul 2:
noțiunea „muzeu” va avea următorul cuprins:”.

În continuare, din alineat se va reda între ghilimele textul propriu-zis al noțiunii „muzeu”.

La pct. 3 remarcăm că, la schimbarea unor cifre/semne și cuvinte din conținutul textului unui act normativ, pentru exprimarea corectă, se menționează despre substituirea „textului” respectiv. În acest context, la pct. 3, termenul „cuvintele” urmează a fi scris sub forma „textul”. Aceeași observație este valabilă și pentru termenul „cuvintele” utilizat la pct. 5, în primele două cazuri (art. 5 alin. (8)).

La pct. 4, deoarece art. 3 se modifică total, se va propune expunerea în edacție nouă a acestuia.

La pct. 6, referitor la art. 6:

În conținutul normei de modificare la alin. (4), pentru corectitudinea redactării, termenul „textul” va fi scris sub forma „cuvintele”, în ambele cazuri.

REPUBLICA MOLDOVA
MINISTERUL CULTURII
Nr. 3085
03 . 06 . 20 24

Alin. (5¹), remarcăm faptul că, potrivit regulilor tehnicii legislative, în cazul în care punctul sau alt element de structură subsecvent al acestuia se expune într-o redacție nouă, dispoziția normativă se plasează din rând nou, cu indicarea elementului de identificare respectiv.

Este necesară eliminarea mențiunii „(7)” antepusă textului luat între ghilimele.

În contextul soluției propuse la alin. (7) lit. b), considerăm necesar de dezvoltat norma, în sensul de a preciza că fondatorul privat este responsabil de elaborarea și aprobarea regulamentului de organizare și funcționare a muzeelor private.

La pct. 7, în conținutul normei propuse la art. 7 alin. (1), textul „ținându-se cont de prevederile alin. (2)” urmează a fi exclus.

La pct. 10, referitor la art. 11 lit. a), semnalăm că se impune revizuirea expresiei „va avea următorul text”, întrucât are o utilizare inadecvată și nespecifică rigorilor tehnicii legislative.

La pct. 11, pentru rigoare în exprimare, cuvântul „aliniatul” urmează a fi scris sub forma sa corectă „alineatul”.

La pct. 14, exprimarea „alineatul unic se completează cu alineatele (1) și (2)” este improprie regulilor tehnicii legislative, fiind necesară reanalizarea structurii art. 15. Totodată, pentru rigoarea redactării, propunem ca art. 15 să fie prevăzut în redacție nouă.

La pct. 16, în conținutul normei propuse la art. 18 alin. (1), textul „după cuvintele „bugetele locale”” urmează a fi exclus.

La pct. 18, în textele propuse pentru art. 19 alin. (7) și (8), cuvintele „în vigoare” se vor exclude, deoarece se aplică doar actele normative în vigoare.

La pct. 19, referitor la art. 23 alin. (4), pentru corectitudinea redactării, termenul „sintagma” urmează a fi scris sub forma „textul”, or, la schimbarea unor cifre/semne și cuvinte din conținutul unui act normativ, pentru exprimarea corectă, se menționează despre substituirea „textului” respectiv.

La pct. 21, cu referire la norma preconizată pentru art. 27, menționăm că potrivit regulilor tehnicii legislative nu se admit modificări în conținutul normelor a căroră acțiune s-a consumat în timp. Or, de fapt, în ceea ce privește proiectul în discuție, s-ar impune de completat textul acestuia cu art. II consacrat dispozițiilor finale ce ar determina momentul intrării în vigoare și măsurile necesare punerii în aplicare a actului normativ.

Secretar de stat

Stanislav COPETCHI

Digitally signed by Copetchi Stanislav
Date: 2024.06.03 11:20:14 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

**MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

MD - 2012, mun. Chișinău,
str. 31 August 1989, nr. 82
tel.: +373 22 20 14 24
web: www.justice.gov.md,
e-mail: secretariat@justice.gov.md

24.04.2024 nr. 04/1-3847
la nr. 04/2-09/1185 din 18.04.2024

Ministerul Culturii

Urmare examinării repetate a proiectului *hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii muzeelor nr. 262/2017, număr unic - 201/MC/2024*, comunicăm următoarele.

La art. I din proiectul de lege, se rețin următoarele observații și propuneri sub aspectul redactării și al respectării normelor de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative.

✓ La pct. 1:

✓ Pentru rigoare în exprimare, se menționează despre substituirea cuvântului/cuvintelor sau textului respectiv cu un alt cuvânt/cuvinte sau text. Or, utilizarea termenului „sintagma” în proiect este eronată, motiv pentru care urmează a fi reformulat. În acest sens, a se revedea tot conținutul proiectului.

✓ La pct. 3, pentru corectitudine în redactare, termenul „cuvintele” urmează a fi scris sub forma „textul”. Or, despre substituirea/completarea „cuvintelor” se menționează la schimbarea unor cuvinte din conținutul textului unui act normativ, iar la schimbarea unor cifre/semne și cuvinte din conținutul textului unui act normativ, pentru exprimarea corectă, se menționează despre substituirea/completarea „textului” respectiv. Observația este valabilă și pentru pct. 5 (art. 5 alin. (8)), pct. 6 (art. 6 alin. (7) lit. a)).

La pct. 5, prin care se modifică art. 5:

la alin. (1), este de analizat dacă cuvântul „evidentă” nu ar trebui reformulat cu cuvântul „evidență”;

în textul normei de modificare propuse la alin. (3) și (4), termenul „cuvintele” urmează a fi substituit cu termenul „cuvântul”. De revăzut redacțional norma respectivă;

norma de modificare la alin. (7), este necesar a fi scrisă, în redacția:

„la alineatul (7), cuvintele „de pământ” se exclud, iar după cuvintele din paranteze „construcții aferente” se completează cu textul „, precum și în spațiul virtual”;

norma ce vizează modificarea alin. (8) necesită a fi redată în conținutul alineatului unic al părții dispozitive, dar nu în alineate distincte.

REPUBLICA MOLDOVA	
MINISTERUL CULTURII	
Nr.	2415
24	04 20 24

La pct. 6, referitor la art. 6, textul „(7¹- 7³)” ar fi necesar de scris sub forma „(7) - (7³)”. Suplimentar, menționăm că, potrivit uzanței normative, textele propuse trebuie cuprinse între ghilimele de rigoare.

La pct. 8, pentru rigoarea exprimării, textul „Aliniatul (1) se expune în redacție nouă, după cum urmează.” se va substitui cu textul „alineatul (1) va avea următorul cuprins:”.

La pct. 10, referitor la art. 11 lit. a), pentru corectitudinea redactării, termenul „cuvintele”, în primul caz, urmează a fi substituit cu termenul „textul”.

La pct. 12, pentru claritatea normei, în textul art. 12¹ alin. (2), după cuvântul „Clasarea” propunem a fi completate cuvintele „patrimoniului muzeal”.

La pct. 16, pentru rigoare în exprimare, cuvântul „aliniatul” urmează a fi scris sub forma sa corectă „alineatul”.

✓ Conform procedurilor tehnice aplicabile actelor normative, normele propuse la art. II și III necesită a fi comasate și expuse în conținutul unui singur articol, astfel încât norma de la actualul art. III va constitui alin. (1) al actualului art. II.

Secretar de stat

Stanislav COPETCHI

Digitally signed by Copetchi Stanislav
Date: 2024.04.24 14:44:21 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

**MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

MD - 2012, mun. Chișinău,
str. 31 August 1989, nr. 82
tel.: +373 22 20 14 24
web: www.justice.gov.md
e-mail: secretariat@justice.gov.md

26.03.2024 nr. 04/1-2887
la nr. 18-69-2719 din 11.03.2024

**Ministerul Culturii
Cancelaria de Stat**

Urmare examinării proiectului hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii muzeelor nr. 262/2017, număr unic - 201/MC/2024, comunicăm următoarele.

În contextul Notei informative, sunt preconizate unele intervenții de natura modificărilor aduse asupra unor dispoziții din Legea muzeelor pentru a racorda cadrul normativ în ceea ce privește organizarea și funcționarea muzeelor din Republica Moldova.

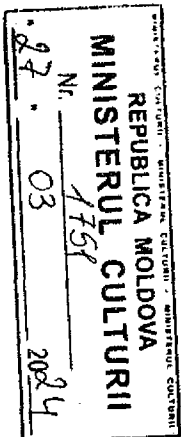
De asemenea, potrivit Notei informative, prevederile proiectului de lege au drept scop perfecționarea cadrului normativ în vederea protejării, salvagădării, valorificării și promovării patrimoniului cultural muzeal la nivel național și internațional.

Pe plan redacțional și sub aspectul respectării normelor de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, la proiectul de lege facem următoarele observații și propuneri.

La formularea amendamentelor se va ține cont că, în conformitate cu uzanțele de tehnică legislativă, cuvântul „sintagma” se utilizează cu referire la un grup de două sau mai multe cuvinte între care există raporturi de subordonare; cuvântul „textul” se folosește pentru individualizarea unor cuvinte și cifre, cuvinte și semne de punctuație, cifre și semne de punctuație, iar în celelalte cazuri, pentru formularea dispozițiilor de modificare, se utilizează termenii „cuvântul”/„cuvintele”, după caz, termenii „cifra”/„cifrele”.

La pct. 1, în privința normei de modificare în tot textul a sintagmei „regulamentul-cadru de organizare și funcționare a muzeelor”, remarcăm că textul care se dorește a fi modificat se conține doar în conținutul art. 27 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 262/2017 și nu în tot textul acesteia. Totodată, este de menționat că art. 27 din legea precitată, în conținutul căruia se propune a interveni cu modificarea așa cum este prevăzut în proiect, se regăsește în capitolul „Dispozițiile finale și tranzitorii”, în care sunt cuprinse norme necesare pentru punerea în aplicare a actului normativ. Din punct de vedere juridic, modificările propuse potrivit proiectului nu pot fi acceptate, deoarece prevederile art. 27 din legea în discuție deja și-au produs efectul. Prin urmare, în măsura în care normele și-au produs efectele juridice, respectivele reprezintă norme consumate în timp și nu sunt susceptibile de modificare.

La pct. 2, referitor la art. 2, în textul noțiunii „muzeu virtual”, considerăm necesară reformularea cuvântului „entitate”, deoarece nu conferă normei caracter de claritate. Aceeași observație este valabilă și pentru pct. 5, care se referă la art. 5 alin.

(5). Totodată, în dispoziția de modificare cuvintele „cu următoarea noțiune” se vor substitui cu textul „cu noțiunea „muzeu virtual” cu următorul cuprins”.

La pct. 3 se va indica modificarea denumirii Capitolului II, dar nu a cuvântului „Muzeele”.

La pct. 4, se va expune în redacție nouă art. 3, deoarece se modifică în totalitate (observație valabilă și pentru pct. 14). Adicional, în privința normei propuse la art. 3 alin. (3), arătăm că potrivit art. 299 alin. (1) din Codul civil „Instituția privată este organizația necomercială constituită de către o singură persoană pentru realizarea unor scopuri necomerciale, finanțată parțial sau integral de aceasta.”. Dispoziții similare sunt cuprinse la art. 2 alin. (3) din *Legea cu privire la organizațiile necomerciale nr. 86/2020*, care prevăd că instituția privată este organizația necomercială constituită de către o singură persoană pentru realizarea unor scopuri necomerciale, finanțată parțial sau integral de aceasta. Potrivit art. 3 din legea anterior menționată, organizația necomercială este liberă să își stabilească structura internă, scopurile și activitățile proprii, în condițiile legii. Or, instituția privată creată prestează anumite servicii, care corespund intereselor fondatorului. Prin urmare, fondatorii privați care din propria inițiativă și din contul surselor financiare proprii, decid asupra înființării muzeelor, au libertatea să stabilească de sine stătător modul în care vor fi organizate muzeele ai căror fondatori vor fi. Prin urmare, menționăm că Guvernul, în limitele competențelor funcționale, ar avea atribuția să reglementeze activitatea muzeelor publice, dar nu a celor aflate în proprietate privată. În contextul celor menționate mai sus, considerăm necesar a fi reexaminată norma de la art. 3 alin. (3), precum și cea prevăzută la art. II alin. (1), care prevede aprobarea de către Guvern a statutului-cadru de organizare și funcționare a muzeelor.

La pct. 5, referitor la art. 5:

În textul preconizat pentru alin. (1) lit. c), pentru claritatea normei, este necesară redarea *in extenso* a denumirii din care provine abrevierea „UTA Găgăuzia”, or, trebuie avut în vedere că, potrivit art. 54 alin. (1) lit. i) din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative*, exprimarea prin abrevieri a unor denumiri sau termeni se poate face numai după explicarea acestora în text, la prima folosire.

La alin. (1) lit. b), semnalăm că norma este neclară prin folosirea cuvintelor „muzee republicane”, întrucât nu se înțelege care este natura juridică a acestor muzee.

La alin. (6) cuvântul „litera” se va exclude ca fiind excedent. Subliniem că, potrivit regulilor tehnicii legislative, într-o enumerare de referințe, denumirea elementului structural nu se repetă.

La alin. (7), pentru corectitudinea redactării, cuvintele „după cuvintele din paranteze” urmează a fi eliminate.

Potrivit procedurilor de modificare a actelor normative, normele privind modificarea propusă la alin. (8) ar fi trebuit de încorporat în conținutul unui singur alineat, după cum urmează:

„la alineatul (8), textul „de arheologie, de istorie” se substituie cu textul „de istorie, de arheologie”, iar după cuvintele „de istorie naturală” se completează cu cuvintele „profil mixt”.

La pct. 6, referitor la art. 6:

Norma propusă la alin. (1¹), care prevede crearea muzeelor fără personalitate juridică sub forma unei subdiviziuni structurale a fondatorului, sugerăm a fi corelată cu norma propusă la art. 3 alin. (1), din conținutul căreia rezultă că muzeele fără personalitate juridică pot fi organizate cu statut de secție a unui alt muzeu. Prin urmare, atragem atenția că în actul normativ trebuie să se opereze cu aceeași

terminologie, pentru a nu genera aplicarea și interpretarea confuză a prevederilor acestuia.

Pentru rigoarea redactării, în dispoziția de completare cu alineate noi cuvântul „articolul” este excedent și se va exclude (obiecție valabilă în toate cazurile similare). Totodată, textul „(7¹-7³)” necesită a fi scris sub forma sa corectă „(7¹)-(7³)”. Suplimentar, se va ține cont că, redacția unui element structural nou se prezintă în ghilimele în modul cum se va integra în actul supus modificării.

La pct. 7, referitor la art. 7:

Este necesar de schimbat cu locurile norma preconizată la alin. (1) cu norma privind completarea alin. (1¹).

Totodată, reținem că în cazul expunerii în redacție nouă a unor elemente de structură consecutive ale actului normativ se formulează o singură dispoziție de modificare. Prin urmare, normele ce vizează alin. (1¹) și (1²) trebuie precedate de partea introductivă:

„se completează cu alineatele (1¹) și (1²) cu următorul cuprins:”.

La alin. (1¹), pentru corectitudinea redactării, cuvintele „autoritățile publice locale de nivel II” propunem a fi substituite cu textul „autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea și ale unității teritoriale autonome Găgăuzia”. Aceeași sugestie o reiterăm pentru alin. (4).

La pct. 11 alineatul al treilea, pentru corectitudinea redactării, cuvântul „articolul” urmează a fi exclus.

La pct. 12, 13 și 15, pentru respectarea regulilor de ortografie, termenul „Articolul” trebuie scris cu inițială mică, iar cuvântul „Legea” se va exclude ca fiind inutil.

La pct. 19 semnalăm că, potrivit definiției tratatului internațional din art. 2 din Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova prin tratat internațional se înțelege orice acord încheiat în scris de către Republica Moldova, destinat a produce efecte juridice și guvernat de normele dreptului internațional, perfectat fie într-un instrument unic, fie în două sau mai multe instrumente conexe, oricare ar fi denumirea sa particulară (tratat, acord, convenție, act general, pact, memorandum, schimb de note, protocol, declarație, statut, act final, modus vivendi, aranjament etc., toate având valoare juridică egală). Astfel, nu mai este necesar a face trimitere la acorduri în contextul în care s-a făcut trimitere la tratate internaționale.

În conformitate cu art. 47 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, dispozițiile finale cuprind momentul intrării în vigoare și măsurile necesare punerii în aplicare a actului normativ. În dispozițiile finale se includ reglementările privind obligația autorităților responsabile de a executa actul normativ, de a întreprinde măsurile și de a realiza procedurile necesare executării. În acest sens, dispozițiile Art. III se vor încorpora ca alin. (1) la Art. II. Subsecvent, la Art. III pentru indicarea exactă a momentului intrării în vigoare a actului normativ, recomandăm utilizarea cuvintelor „la expirarea a”, urmată de perioada rezervată pentru intrarea în vigoare a actului, după următorul exemplu: „intră în vigoare la expirarea a optsprezece luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova”, sau prin indicarea exactă a datei intrării în vigoare.

Secretar de stat
Digitally signed by Copetchi Stanislav
Date: 2024.03.26 17:05:32 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Stanislav COPETCHI